

Strategija

„Parkova Dinarida“- Mreže zaštićenih područja Dinarida

Uvod

Glavni cilj asocijacije "Parkovi Dinarida" je stvaranje platforme zaštićenih područja u svrhu povezivanja zaštićenih područja regiona na osnovu zajedničkih prirodnih i kulturnih vrijednosti. Zaštićena područja u regionu Dinarskog luka su potencijalno vrijedni modeli za konzervaciju prirode i očuvanje divljine. Takođe, ova područja predstavljaju predjela života i rada - modele održivog korišćenja prirodnih resursa u korist društva i održavanja regionalnog kulturnog nasljedstva i tradicionalnih ruralnih domaćinstava.

Svjesni ekološke, ekonomske i zajedničke socijalne situacije, u potrazi za boljom koordinacijom zajedničkih akcija u području Dinarskog luka, zaštićena područja ovog regiona odlučila su da kombinuju, realizuju i implementiraju ideju uspostavljanja asocijacije "Parkovi Dinarida" - mreže zaštićenih područja Dinarida.

Zaštićena područja u regionu Dinarskog luka prepoznaju važnost međunarodne saradnje ovih područja. Posebno žele da naglase značaj:

- Očuvanja biodiverziteta i prirodnih fenomena i uspostavljanja ekološkog kontinuuma;
- Prepoznatog i vrijednovanog turističkog brenda "Parkovi Dinarida - neotkriveni svijet";
- Održivog regionalnog razvoja i kvaliteta života u regionu Dinarskog luka;
- Visokog nivoa svijesti i pozitivnog stava prema području Dinarskog luka;
- Uspostavljanja uslova za dijalog sa lokalnim partnerima i implementaciju inovativnih mjera.

Naša težnja

"Parkovi dinarida" nastoje da stvore snažan, ujedinjen glas za prirodno nasljeđe u regionu koji će biti glas za svu prirodu i predjele Zaštićenih Područja. Mi težimo stvaranju snažnije, jedinstvene, mrežne organizacije koja je dobro pozicionirana da odgovori na trenutne i buduće izazove sa kojima se suočava priroda Dinarida. Ova strategija ima za cilj da obezbijedi okvir koji će poduprijeti kontinuirani razvoj Parkova Dinarida kao mreže za prirodno i kulturno nasljeđe u regionu.

Naše vrijednosti

Mi vjerujemo da je važno da je naš posao poduprijet setom vrijednosti koje bi trebale prožimati našu asocijaciju. Sav posao strategije je identifikovan kako bismo ostvarili misiju i radili ka ostvarenju vizije. Takođe, osiguraćemo da set vrijednosti za koje se zalaže mreža Parkova Dinarida bude ugrađen u ono što radimo, kao i način na koji radimo.

POŠTOVANJE

prema drugima, kulturalnim razlikama, ljudima u predjelima i prema unutrašnjem osjećaju za prirodu.

DIJELJENJE

iskustava, znanja, ideja, najboljih praksi.

UČENJE

novih vještina, kako upravljati prirodom i održivim razvojem

SARADNJA

sa drugima, na projektima, u razvoju i inovaciji za upravljanje zaštićenim područjima, u očuvanju prirode i promovisanju održivog razvoja

ODRŽIVOST

kroz razmatranje uticaja naših akcija na životnu sredinu i stremljenje ka održivim izborima kad god je to moguće.

ZABAVA

obezbjeđivanjem mogućnosti za prijatna iskustva saradnje u mreži. Kulturalne i profesionalne barijere mogu biti prevaziđene kako bi se omogućilo ljudima i organizacijama da bolje sarađuju međusobno.

Život u Dinaridima

Šta nas motiviše

Mi promovišemo Dinaride zato što poštujemo njihovu ljepotu i raznolikost. Oni predstavljaju životnu sredinu koju držimo pri srcu. To je naša sredina za život i razonodu i osnova naše budućnosti. To je fokus naše posvećenosti. Razumijemo važnost Dinarida za cijelu Evropu kao rezervoara vitalnih resursa poput vode, šuma i biodiverziteta, kao i rekreacione sredine za posjetioce. Sva ova uvjerenja vode našu motivaciju ka ostvarenju ciljeva sa posvećenošću i pogledom u budućnost.

Šta želimo

Naši naponi se temelje na životu u Dinaridima koji je privlačan i vrijedan truda kako za našu, tako i za buduće generacije. Uravnoteženi ekosistem i netaknuti predjeli su od najveće važnosti. Nažalost, oba su pod rizikom. Vjerujemo da prava dugoročna ekonomska profitabilnost može biti postignuta jedino kroz ekološki i društveno održivi razvoj. Stoga, mi zastupamo životne stilove i ekonomske sisteme koji su svjesni prirode i prirodnih resursa - kako bi ova krovna bašta na jugoistoku Evrope mogla da cvjeta i prosperira.

Ciljevi saradnje

Zaštićena područja Dinarskog luka su definisala zajedničke ciljeve saradnje:

„Parkovi Dinarida“ imaju značajnu ulogu u obezbjeđivanju platforme u regiji Dinarskog luka za razmjenu iskustava i praktičnih vještina u pružanju podrške zaštićenim područjima i njihovom planiranju i upravljačkim aktivnostima. Mreža „Parkovi Dinarida“ je dobro pozicionirana kako bi uticala na donosioce odluka na nacionalnom i regionalnom nivou, koristeći tehničke i profesionalne stručne vještine unutar svoga članstva. Glavni cilj mreže je razmjena stručnih znanja i podizanje nivoa svijesti i znanja među zaštićenim područjima regiona.

Mreža „Parkovi Dinarida“ stvara, organizuje i podržava:

- regularnu i svakodnevnu komunikaciju unutar mreže;
- zajedničke alate i bolju upravljačku politiku u zaštićenim područjima;
- razmjenu i pružanje različitih dokumenata, baza podataka i dobrih praksi;
- organizovanje događaja (od tematskih radionica i seminara do tematskih konferencija);
- uređivanje i izdavanje različitih publikacija;
- planiranje i koordinaciju projekata koji su od interesa za članove mreže;
- i na kraju, ali ne najmanje bitno - podrška i obezbjeđenje umrežavanja zaposlenih u zaštićenim područjima u cijelom regionu Dinarskog luka.

Mreža „Parkovi Dinarida“ ima za cilj, takođe, da saraduje unutar zaštićenih područja ili sa sličnim mrežama iz drugih regiona (Alpi, Karpati...).

VIZIJA

Vizija mreže „Parkovi Dinarida!“ je da postane *spiritus agens* (vodeća mašina) za prepoznavanje specifičnih prirodnih i kulturnih vrijednosti regiona Dinarskog luka, kao i prepoznavanje mreže u regionu i stvaranje i jačanje vrijedne platforme za kreiranje zajedničkog regionalnog brenda.

Zaštićena područja regiona Dinarskog luka jesu ili imaju potencijal da budu vrijedni modeli za konzervaciju prirode i očuvanje divljine. Takođe, ova područja predstavljaju predjele života i rada

- modele održivog korišćenja prirodnih resursa u korist društva i očuvanja regionalnog kulturnog nasljedstva i tradicionalnih ruralnih domaćinstava.

Dalje, mreža „Parkovi Dinarida“ mora da postane glas zaštićenih područja Dinarskog luka, kako bi ubijedila donosiocice odluka i širu javnost u važnost zaštićenih područja pri očuvanju najboljeg od našeg prirodnog i kulturnog nasljeđa u budućnosti.

MISIJA

Glavna misija mreže „Parkovi Dinarida“ jeste da aktivno učestvuje i igra vodeću ulogu u implementaciji zajedničke izjave Big Win 2 (vidjeti Annex 1), posebno kada su u pitanju teme i problemi vezani za zaštićena područja. Asocijacija bi naročito trebala da pomaže upravnicima zaštićenih područja, lokalnim autoritetima i učesnicima u njihovim misijama za zaštitu i održivi razvoj u skladu sa participativnim procesima u zaštićenim područjima.

„Parkovi Dinarida“ imaju značajnu ulogu u pružanju platforme regionu Dinarskog luka za razmjenu iskustava i znanja u pružanju podrške zaštićenim područjima u njihovom planiranju i upravljačkim aktivnostima. Mreža je dobro pozicionirana kako bi uticala na donosiocice odluka na nacionalnom i regionalnom nivou koristeći tehničke i profesionalne kompetence unutar svog članstva.

Glavni ciljevi misije „Parkova Dinarida“ su razmjena ekspertize i podizanje nivoa svijesti i znanja među zaštićenim područjima regiona. Tri glavna toka aktivnosti mreže su:

1. Tematsko umrežavanje: podrška u razmjeni stručnih vještina u svim poljima rada i zajedničkog interesovanja;
2. Ekološko umrežavanje;
3. Komunikaciono umrežavanje među zaštićenim područjima, širom javnošću i naročito lokalnim zajednicama.

Strateške teme rada

Rad za prirodu

Održivi razvoj i poboljšanje životnih uslova

Parkovi Dinarida podižu svijest

Izgradnja naše mreže

Rad za prirodu (Strategija razvoja projekta)

Upravljanje, očuvanje, zaštita prirode i komunikacije o istoj su važne teme za sve naše članove. Ovo može biti prigodno kako na nivou politike, tako i na praktičnom nivou. Pronalaženje načina za upravljanje prirodnim resursima, za šta većina zaštićenih područja ima odgovornost, bilo po nacionalnim, regionalnim, EU ili međunarodnim odredbama, jeste fundamentalna funkcija. Asocijacija teži da poboljša znanje o uslugama ekosistema i njihovim ekonomskim vrijednostima, kao i da doprinese implementaciji očuvanja biodiverziteta.

Mreža „Parkovi Dinarida“ teži da razvije „Strategiju razvoja projekta“. Zašto nam trebaju strategije za razvijanje projekta? Implementacija ciljeva i postizanje misije, kao i rad na ostvarenju vizije je u mnogome lakši ako asocijacija prati pristup razvijanja projekta.

Upravljačke aktivnosti (nekad nazvane i uputstva) su podijeljene u jedinice rada nazvane „projekti“. Ovo može olakšati implementaciju iz razloga što svaki od projekata može biti jasno opisan, pojedinačno određen budžetom i vremenskim okvirom. Dokumentacija koja je u vezi sa projektom može biti korišćena kao uputstvo za članove osoblja, izvođače, kojima su radovi dati na realizaciju. Unutar ovog pristupa, svaki projekat je označen kao prioritet. Redosljed prioriteta se koristi kako bi se vodilo godišnje alociranje resursa.

Projekti će biti razvijani u skladu sa ciljevima, misijom i definisanim glavnim tematskim poljima rada. Glavne teme na kojima će se projekti razvijati su:

- Zaštita biodiverziteta i razvoj zaštićenih područja;
- Implementacija IUCN standarda kategorija upravljanja u parkovima;
- Profesionalna rendžerska služba u parkovima;
- Definisanje karakterističnih (vodećih) vrsta u regionu, konzervacijska i istraživačka politika;
- Klimatske promjene i njihov uticaj na biodiverzitet;
- Ekološka povezanost;
- Usluge ekosistema.

Održivi razvoj i poboljšanje životnih uslova

Uloga zaštićenih područja u održivom razvoju je nevjerojatno važna. Prema zajednički prihvaćenoj definiciji održivi razvoj uzima u obzir sadašnje potrebe bez ugrožavanja mogućnosti budućih generacija da ispune svoje potrebe. Prepoznato je da se društvo susrijeće sa izazovima i promjenama u pogledu korišćenja prirodnih resursa, proizvodnje hrane, kao i same interakcije sa prirodom. Vjerujemo da se sami parkovi ne susrijeću samo sa izazovima i pritiskom od posjeta i pogrešnog korišćenja na području kojim se upravlja, već da imaju i mogućnost i potencijal da budu poveznica u održivosti i promjeni životnih stilova na lokalnom i regionalnom, kao i

nacionalnom nivou. Zasnovani na jakoj vezi i identitetu koji mnogi ljudi imaju u vezi sa mjestima u prirodi, parkovi su razvili participatornije i inkluzivnije modele rada. Ovaj pristup ima potencijal da razvije nove načine života koji će smanjiti uticaj na prirodne resurse i donijeti koristi ljudima i društvu. Stoga, Parkovi Dinarida teže da komercijalizuju zaštićena područja kao modele za održivi razvoj, pružanje socijalnih, ekonomskih i ekoloških benefita, među akterima unutar relevantnih sektora.

Asocijacija će razviti sledeće aktivnosti:

- Održivi regionalni razvoj i poboljšanje životnih uslova;
- Brendiranje i promovisanje ekoloških i lokalnih proizvoda u regionu;
- Razvoj i implementacija „agro-ekoloških programa“;
- Održivo planiranje predjela;
- Pripremanje ekoturističkih modela i održivih oblika posjeta parkovima.

Parkovi Dinarida podižu svijest (komunikaciona strategija)

Parkovi Dinarida komuniciraju na raznim jezicima, pružajući informacije opštoj javnosti, stručnjacima, političarima, medijima i svima koji pokazuju interes za Dinaride. Mi promovišemo projekte za uzor, kritikujemo neželjene razvojne prakse i prikazujemo inovativne učesnike i zainteresovane aktere.

Kako inspirisati ljude? Povećati svijest opšte javnosti o vrijednostima i benefitima zaštićenih područja kroz inspirišuće programe raznih nivoa. Mreža „Parkova Dinarida“ će organizovati

dogadaje radi podizanja svijesti javnosti, interesnih strana i posjetioca zaštićenih područja, nadalje, inicirati i voditi kampanje koje će targetirati donosiocima odluka na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou. Strateški cilj je takođe i povećavanje svijesti i učešća mladih kroz inspirišuće akcije, kao i uključivanje mladih generacija kako bi obezbijedili mogućnosti da preuzmu liderstvo i zastupaju interese zaštićenih područja. Mladi ljudi razumiju potrebu i vrijednost podrške zaštićenim područjima, kao i svoju misiju u zaštiti prirode i ulogu u održivom razvoju.

Efikasna i otvorena komunikacija, razmjena podataka i znanja su preduslovi za uspješan rad Parkova Dinarida. Savremena komunikacija i informacije, društveni mediji, kao i alati za razmjenu podataka imaju veliki potencijal za asocijaciju. Parkovi počinju da koriste ove alate u dobroj mjeri, ali postoji prijevremena potreba za daljim unapređivanjem razmjene podataka i informacija unutar mreže. Međutim, mnogi parkovi i starije osoblje imaju slab pristup modernim komunikacionim sredstvima, što implicira potrebu kontinuiranog fokusa na tradicionalna sredstva komunikacije i razmjene informacija. Zadatak efikasnije komunikacije zavisi ne samo od toga koliko efikasno uprava ili odgovorno osoblje mobilizuje sredstva i alate komunikacije, već i koliko su Parkovi Dinarida uspješni u ostvarivanju rezultata i usluga koje su cijenjene. Dobri rezultati će privući pažnju medija i štampe, pa će stoga i oni komunicirati u našu korist.

Komunikacione aktivnosti će biti fokusirane na:

- Podizanje svijesti o zaštiti prirode i održivom razvoju;
- Obuku osoblja parkova;
- Događaje i različite radionice za lokalno osoblje;
- Izložbe, razvoj mreže informativnih centara u parkovima;
- Komunikaciju sa javnostima na svim nivoima;
- Publikacije (na svim medijskim platformama);
- Promovisanje brenda Parkovi Dinarida;
- Jačanje kapaciteta kako bi se doprinijelo razvoju i poboljšanju zajedničkog identiteta u regionu.

Strategija skupljanja sredstava

Glavni cilj ovog dijela strategije „Parkova Dinarida“ jeste identifikacija inovativnih načina u svrhu veće održivosti, kako bi se prikupila i uštedjela sredstava za aktivnosti asocijacije. Ovo nije samo zadatak predsjednika, odbora ili uprave, već je neophodno ohrabriti članove (parkova) da doprinesu razvoju i implementaciji generisanja prihoda / strategije skupljanja sredstava u svrhu povećanja finansijskog kapaciteta širom mreže kroz razmjenu i razvijanje stručnih i praktičnih vještina.

U kakvom god stanju bila ekonomija, ključ za uspjeh u skupljanju finansijskih sredstava je jaka strategija. Dok trening i konferencije mogu obezbijediti detaljan uvid potreban za snažan uticaj prilikom skupljanja sredstava, postoje brojni koraci koje bi strategija trebala da sadrži i koji mogu biti primijenjeni u bilo kojoj organizaciji ili cilju.

Građenje slučaja za podršku

U osnovi svakog dobrog prikupljanja sredstava je efikasan slučaj koji treba podršku – snažan i privlačan argument zašto bi donator trebao da podrži vaš rad. Ovo možda zvuči lako, ali u praksi mnoge organizacije, bilo da su nove u prikupljanju sredstava ili ne, pogriješe u prvom koraku. Donatorske organizacije moraju da imaju sledeća objašnjenja:

- Šta je problem?
- Koje je rješenje vaše organizacije za dati problem?
- Promjena koju ćete napraviti ako uspijete?
- Šta će se desiti ako ne uspijete?
- Zašto je vaša organizacija jedinstveno kvalifikovana za bavljenje ovim problemom?

Najvažnije od svega, morate da objasnite ovo na jednostavan, krajnje fokusiran način koji je lako pamtljiv i emotivno privlačan.

Odlučite na koje ćete se izvore sredstava fokusirati.

Svaki izvor/donator ima posebne karakteristike – zahtijeva različite nivoe resursa za eksploataciju i imaju različite vremenske okvire za ostvarivanje rezultata. Morate da odlučite koji imaju najviše smisla za vas i koji su u skladu sa vašim ambicijama u odnosu na dostupne resurse.

Parkovi Dinarida će se fokusirati na:

- **Fondove i fondacije** – organizacije koje su nove u prikupljanju sredstava često počinju ovdje, tražeći grantove od organizacija koje postoje isključivo kako bi davale iste.
- **Kompanije** – biznisi doprinose na različite načine, kroz novac ili robu i usluge, ali potrebni su resursi kako bi proaktivno upravljali odnosima i stvorili situaciju koja ima koristi za obje strane;
- **Individue** – velike i male, jednokratno ili kroz regularne individualne doprinose;
- **Lokalne organizacije** – u svakoj zajednici postoji širok spektar organizacija – kao što su crkve, škole i grupe – koje mogu skupljati novac, ponekad za vas, ponekad uz vas.

Naša poruka će biti jasna; targetiraćemo donatore i ohrabriti ih da ostanu sa nama.

Sredstva za Parkove Dinarida će biti osigurana kroz godišnje članarine, doprinose svih vrsta od strane institucionalnih partnera, donacija i ostalih zakonskih pomoći, izvora koji dolaze od međunarodnih, nacionalnih i regionalnih projekata, izvora koji potiču od samog programa, prihoda iz vanrednih izvora i prihoda koje donose servisi.